

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1944 kl. 12 m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om skolstyrelsens övertagande i vissa fall av skolråd tillkommande uppgift.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 349, av herr *Berg m. fl.*, hemställes, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag till sådan ändring i nu gällande bestämmelser, att folkskolestyrelse träder i skolråds ställe i de skoldistriktförsamlingar, där lagen om skolstyrelse i vissa kommuner av den 6 juni 1930 är gällande».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt lagen om skolstyrelse i vissa kommuner tillkommer det folkskolestyrelsen att tillsätta och avskeda lärare samt tjänstebiträden, vilka ställts till styrelsens förfogande; dock skall i fråga om tillsättande av lärarbefattning, med vilken är förenad organist- eller klockarsyssla eller båda dessa sysslor eller kyrkosångarbefattning gälla vad särskilt är stadgat i lagen den 6 april 1894 angående ändring i gällande stadganden om tillsättning av organist- och klockarbefattningar. Förslag till de förenade tjänsterna skola enligt denna lag upprättas av församlingens kyrkoråd och skolråd såsom ett gemensamt kyrko- och skolråd. Val mellan de å förslag uppförda förrättas å kyrkostämma. Närmare bestämmelser om tillsättningsförfarandet meddelas i en av Kungl. Maj:t den 4 maj 1894 utfärdad stadga med de ändringar, som däri vidtagits genom kungörelse den 30 november 1922.

Från den allmänna regeln i lagen om församlingsstyrelse, att skolråd ej skall utses i församling, där lagen om skolstyrelse i vissa kommuner gäller, medges i lagen om införande av församlingsstyrelselagen undantag för församling, där enligt i vederbörlig ordning fattat beslut med lärarbefattning skall vara förenad organist- eller klockarsyssla eller båda dessa sysslor eller kyrkosångarbefattning. Skolråd må där tills vidare finnas med enda uppgift att vidtaga de åtgärder för tillsättande av förenad tjänst, som ankomma på skolråd. — Jämväl enligt lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall finnas skolråd med i hög grad begränsade befogenheter.

Bestämmelserna om tillsättande av med kyrkliga bisysslor förenade lärarbefattningar lämnades i den år 1930 genomförda kommunallagstiftningen oförändrade även för de fall, då skolväsendet överflyttades från församlingen till den borgerliga kommunen. Frågan om en revision av dessa bestämmelser ansågs ligga utom ramen för det dåvarande lagstiftningsarbetet, eftersom den vore en del av det mera omfattande spörsmålet om en fullstän-

dig revision av bestämmelserna rörande förenade tjänster. Enligt vad som framhölls i proposition (nr 100) till 1930 års riksdag, var denna senare fråga beröende på Kungl. Maj:ts prövning i anledning av framställningar av Sveriges folkskolläraryförbund den 9 juni 1923 och centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryförening den 14 februari 1925. Härefter har riksdagen år 1936 i anledning av en inom första kammaren väckt motion (nr 86) gjort framställning (skrivelse nr 114) till Kungl. Maj:t om utredning i ändamål att underlätta förening av folkskollärarybefattning med organist- eller klockarsyssla eller båda dessa sysslor i sådana fall, där församlings- och skoldistriktsindelningarna ej sammanfalla. I ärendet hava skolöverstyrelsen den 9 mars 1937 och kammarkollegium den 11 april 1939 avgivit yttranden med förslag till revision av gällande bestämmelser rörande förening av ifrågavarande tjänster. Vid 1940 års riksdag väcktes en motion (II: 95) i samma syfte som den nu föreliggande, nämligen att folkskolestyrelse skulle träda i skolråds ställe, där lagen om skolstyrelse i vissa kommuner vore gällande. Förstnämnda motion avstyrktes av konstitutionsutskottet (utlåtande nr 4) och avslogs av riksdagen. Utskottet, som fann de i motionen i anslutning till det där framförda förslaget anförda synpunkterna beaktansvärda, framhöll i sitt utlåtande, att frågan om förverkligandet av förslaget nära sammanhänge med det mera omfattande spørsmålet om en fullständig revision av gällande bestämmelser rörande förening av lärarbefattning med kyrkliga bisysslor. Sistnämnda fråga vore beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet förväntade, att den pågående utredningen i detta ämne snarast fullföljdes samt att förslag därefter förelades riksdagen. Enligt bemyndigande den 30 juni 1942 tillkallade chefen för ecklesiastikdepartementet sakkunniga att inom departementet biträda med utredning samt avge förslag angående en nyorganisering av klockarinstitutionen och dit hänförliga befattningar. De sakkunniga (1942 års kyrkomusikerutredning) förväntas under innevarande år slutföra sitt uppdrag.

Den i motionen föreslagna ändringen av gällande bestämmelser angående tillsättningen av ifrågavarande förenade tjänster faller inom området för kyrkomusikerutredningens arbetsuppgifter. Utskottet finner väl, att skolråd icke bör utses vare sig där lagen om skolstyrelse i vissa kommuner eller lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm är gällande. Men då förenämnda utredning väntas bliva slutförd innevarande år, och då utskottet förutsätter, att förslag därefter snarast möjligt förelägges riksdagen, får utskottet avstyrka bifall till motionärernas skrivelseförslag. Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 mars 1944.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar Hallén, Jones Erik Andersson, Sandegård, Källman, Sandström, Björck, John Gustavson*, Oskar Mattsson, Lindén*, Söderdahl, Ragnar Bergh*, Fast, Mosesson, Fält, Kyling, Norén*, Ekdahl, Sefve*, fru Björck och herr Hansson i Skediga.*

* Ej närvarande vid justeringen.
